Ч. 210 (11.178). Львів, вівторок 20. вересня 1927. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Початкова школа на Україні.

Львів, 19. вересня 1927.

В одному з попередніх чисел нашого органу писали ми про те, що в УСРР приготовляються до проведення в цьому році окремого т. зв. шкільного перепису. При тій нагоді цитували ми статтю видатного статистика і одного з керманичів статистичного уряду України Авдієнка, в якій він ствердив між іншим, що про деякі сторінки життя теперішньої української школи, розуміється початкової, досі „нічого не знала ні влада, ні суспільство і це все в той час, коли освіта будується на трудовому принципі".

Та кілька днів пізніше найшли ми в харківській пресі („Комуніст" з 9. IX. 1927) обширну статтю тогож М. Авдієнка про початкову народню школу на Україні, статтю незвичайно богату статистичними даними дотично числа шкіл, учителів та учнів. Самозрозуміло, що ці цифри не змальовують ще самої школи, не дають ніякого поняття про її внутрішнє життя, уряджения та вивічування, — того не знає і сам Авдієнко, а до того признався в попередній статті — та всеж змальовують дуже яскраво шкільний рух, зясовують чисельність дітвори та учителів по школах з уваги на їх зріст, а також на сам ріст шкіл від 1923 р. по 1. січня ц. р. Ми позволимо собі покористовуватися даними Авдієнка в нашій статті.

Загально відома річ, що в передвоєнних часах, при старому царському режімі українське населення мало величезний відсоток неграмотних, далеко-далеко більший від російського населення у центральних московських ґуберніях, дарма, що воно горнулося стихійно до школи, чого не видно було між російським населенниям на російській етнографічній території. Таким чином шкільна політика царської влади стояла, так сказатиб, на сторожі неграмотности українського народу та його культурної відсталости.

По революції відносини цілковито змінилися. Вже в самому ході революції помітне було серед українського населення велике непереможне бажання засновувати школи. На це наше селянство не жаліло ніяких жертв ні засобів. Та щойно по страхіттях усіх громадських воєн і по страхіттях воєнного комунізму припала теперішній радянській владі роля вбрати цей самочинний рух українського населення при організації шкільництва в організовані форми та реґулювати його відповідно до своїх потреб і фінансової спроможности держави. Радянська влада рішила, як відомо, розвести до 1931 р. таку сітку народніх початкових шкіл, щоби в тому році вся дітвора шкільного віку примусово найшлася в школі. Нині до такого „ідеального" стану ще далеко. Бо зі статті М. Авдієнка довідуємося, що під теперішню пору є на Україні більше одного міліона дітей шкільного віку (від 8—11 літ), що не користають з ніякої школи. Очевидно, що цифра ця страшна. Велика, а то й переважаюче частина тієї неграмотної дітвори вже напевно ніколи не навчиться ні читати ні писати.

Обсервуючи дотеперішній розвиток шкільництва (початкового) можна мати надію, що за кілька літ такої невідрадної появи в житті українського населення і дітвори не буде. На всякий випадок не скінчиться це у 1931 р. Щож кажуть цифри? Ось у 1923 р. (1. січня) було на Україні 16.988 початкових шкіл, а з 1. січня ц. р. є їх уже 18.604. Отже протягом чотирьох літ збільшилося їх число на 1616 шкіл. Зріст без сумніву дуже показний. Та пригляньмося самій дітворі. В 1923 р. (1. I.) вчилося в толішних школах 1,492.276 душ дітвори, з 1. січня 1926 вчилось їх уже 2,193.593, тоб-то протягом трьох літ число їх збільшилося на 701.000.

На тому місці слід підкреслити одну, незвичайно важну і відрадну обставину, на яку звертає увагу і Авдієнко, а саме, що зріст учнів по школах України був процентово значно вищий від анальоґічного зросту по інших радянських республиках. І так у РСФРР на 10.000 населення припадало протягом двох останніх літ зросту на 62 учнів, у ЗСФРР — 65, у БСРР — 56, а в УСРР аж 106. Ріжниця, як бачимо, величезна і підтверджує вона вповні вгорі сказане про стихійну, елементарну тягу українського населення до школи. Щож до учителів, то їх число теж сильно зростає. У 1923 р. (1. I.) було їх в українських початкових школах 49.162, а з 1. січня 1927 р. було їх уже 59.429. Приріст унаглядиюється круглою цифрою 10.000. Тут слід ствердити, що на таку великанську скількість шкільної дітвори учителів рішуче за мало.

Обговорюючи цю справу не можемо не порушити ще одної дуже важної для нас сторінки тієї школи. Якою мовою вчиться у ній дітвора? На це питання теж находимо у статті Авдієнка відповідь у цифрах. В 1926 р. вчилося українською мовою 1,452.560 дітей, а в 1927 р. вчиться 1,587.000; російською мовою вчилося 1926 р. 235.180, а в 1927 р. вчиться 234.000; жидівською 1926 р. — 46.300, а 1927 — 61.000; польською 1926 р. — 13.050, а 1927 — 18.670; німецькою 1926 р. — 22.050 а 1927 — 30.000; молдавською 1926 р. — 4.000 а 1927 — 5.600.

Наведені цифри незвичайно вимовні з ріжних боків та аналізувати їх тут не місце. Для нас приємно ствердити, тільки той відрадний факт, що в укр. народі живе велика тяга до освіти, до культури, до знання. А це прикмети, які кожного українця напувають вірою у велике і світле майбутнє української нації.

Лицарі політиканства.

Робітниче-Селянський Комітет Допомоги.

Українські центральні установи у Львові, приступаючи до створення Українського Центрального Комітету допомоги жертвам, звернулися і до представників лівих течій, щоби приступили до спільної праці над опануванням небувалого народнього нещастя. Початково не знали вони, на яку ногу ступити, а опісля на спілку з поляками і жидами створили окремий допомоговий комітет під назвою: Робітничо-Селянський Комітет Допомоги. Відозву комітету підписали: пос. А. Братунь, К. Вальницький, Дм. Вербовий, пос. Я. Войтюк, Адр. Гошовський, А. Завадиський, М. Заяць, Ів. Калинович, Ілля Калятинський, пос. С. Козицький, пос. Ст. Маківка, сен. Ів. Пастернак, Пекелес (з Професійної Лівиці), Ольга Пристай, Ст. Рудик, Вол. Сороневич, Татажинський (з Проф. Лівиці), Ів. Хаба, Віктор Хруспель (ППС-Лівиця), Йосиф Цибрух (Пр. Спілка металістів), пос. М. Чучмай, А. Шварценберґ (Робітнича Лівиця) Франціщок Шмаль (ППС-Лівиця), Павло Щербак і Т. Яблонський.

Робітниче-Селянський Комітет Допомоговий виступає до боротьби:

„За негайну, безворотну, грошеву допомогу коштом військового бюджету та стягнення маєткового податку поміщиків і фабрикантів;

За примусову реквізицію без відшкодування збіжжа і паші у поміщиків для безплатного розділу між голодних і потерпілих від повені;

За примусову реквізицію без відшкодування будівельного матеріялу у деревельних баронів на користь відбудови осель селянської і робітничої бідноти;

За негайну, безплатну санітарну поміч та боротьбу з пошестями;

За негайну роздачу одежі та живого і мертвого інвентаря;

За негайне орґанізування в місцевостях, обнятих повінню, збіжевих допомогових складів;

За звільнення сільської бідноти від податків;

За негайну відбудову мостів і доріг коштом державного бюджету;

За звільнення громад від тягарів відбудови;

За реґуляцію рік, за негайну меліорацію ґрунтів, знищених повінню;

За розділ грошевої, збіжевої та будівельної допомоги, приділеної урядом, виключно через Робітничо-Селянський Комітет Допомоги жертвам повіні;

За землю без викупу!

За робітничо-селянську єдність".

З того всього, поруч чисто політичних кличів і домагань, мабуть найцікавішим є, щоби весь розділ грошевої, збіжевої та будівельної допомоги перевів уряд через Робітниче-Селянський Комітет Допомоги. Видно, що ліві з найлівіших, які в сні і на яві маячать про „угоду" українських національних чинників з поляками, не пехтують співпрацею з польським урядом, як це видно з виставленого домагання.

Зате слабо підкреслено у відозві Робітниче-Сел. Комітету потребу самодопомоги. А прецінь, колиб сьогодні згуртовані у лівих орґанізаціях робітники, в імени яких підписали відозву їх провідники, жертвували одноденний заробіток у користь жертв повені, то зібралась би велика сума грошей, якими можнаб зменшити розміри і наслідки лиха. Та провідникам безчисленних лівиць мабуть зовсім не в голові допомога жертвам повені. Вони тільки використовують нагоду для своєї пропаґанди при допомозі демаґоґії.

Сепарація радикалів.

Радикали, які спершу приступили були до Українського Центрального Комітету допомоги жертвам повені, позавидували лаврів лівим інтернаціональним ґрупам, виступили зі спільного комітету і створили свою окрему допомогову крамничку під партійним прапором. Притокою до виступлення радикалів (О. Навроцького, М. Матчака і з-ра М. Стахова) зі спільного комітету є обставина, що — мовляв — „більшість членів Краєвого Комітету Допомоги жертвам повені вступила у воєвідські „сполечні" комітети разом з „Товариством Школи Людовей" і іншими шовіністичними польськими орґанізаціями і тим самим заперечила потребу істнування самостійного українського краєвого комітету, який з природи річи мусить мати іншу мету і методи акції, як польський". Цей мотив поведінки радикалів є простою негідною серйозних діячів видумкою. Український Центр. Комітет допомоги жертвам повені є вповні самостійний. Від його імени входить у склад воєвідського комітету тільки один делеґат (през. В. Децикевич) для контролі допомогової акції. Справу і конечність участи українців у воєвідських комітетах вияснили ми у вчорашньому числі (за що сконфісковано „Діло") і нема потреби вертати до цеї теми. Зрештою ту конечність участи радикали розуміють так само добре, як і ми. Тільки партійна спекуляція пхнула їх на шлях сепарації.

Радикали ведуть акцію допомоги через „Союз Селянських Спілок", який зібрав на акцію допомоги жертвам повені 243 зол. і 58 сот. А шкода, бо і на збірку, яка поки-що представляється дуже непомітно, і на дальшу акцію зуживається непотрібно багато енергії без виглядів на успіхи.

Маячення ундистів.

Також нещасні ундисти, яких представник уходить в склад Українського Центрального Комітету допомоги жертвам повені, почали боротьбу з вітраками, щоби спекти партійну печеню. І вони в своїй сліпоті не бачать наслідків неучасти українців в офіційних комітетах. Для них краще було би, колиб поляки без ніякої контролі господарили податковим грошем українського населення і по своїй вподобі давали допомогу: кому хочуть і як хочуть. Тому вдаряють на трівогу, бо — мовляв — львівський воєвода використав участь українців в офіційнім комітеті для політичних цілей. Але це ще дурниця. Важніше, як на ту справу поднвляться по тім боці кордону:

„Вже на перші відомости — пише „Рада" — про катастрофу і потребу помочі, по головних центрах Радянської України (Київ, Харків, Одеса і ін.) почався рух. Почато працю, щоби в нещастю помогти братові зза Збруча. Всі круги, не виключаючи урядових, заінтересувалися потребами потерпівших у повені. Числячися з розмірами заінтересування, можна було надіятися значно більшої допомоги, як при акції допомоги „Голодному Селу" (пригадуємо, що згадана акція обмежилася 20 вагонами збіжа! — Ред.). Але нині приходять вісти затрівожуючі. Вже на перші вістки про участь ундистів на раті воєводи і опісля у воєвідській комісії допомоги жертвам повені приплинився розмах розпочатої акції. Таким чином крок ундистів уже приніс національну шкоду, бо з одної сторони перечеркнув він національну засаду нашої суспільности працювати власними силами і засобами, а з другої сторони позбавляє він потерпівші маси справді видатної допомоги, яку могли ми дістати тільки від всего українського народу. Ціла суспільність повинна осудити політику УНДО в комітеті допомоги жертвам повені. Ми будемо старатися переконати хвилево недостаточно ще зорієнтоване наше громадянство на Рад. Укра-

зі, що панове уидисти не є речниками галицької суспільности та зорієнтувати наддніпрянське громадянство, що нема основ здержувати поміч самим жертвам повені".

Читаючи ці крутійства і побрехеньки, приходиться заломлювати руки над стичним упадком людців, яким якісь мефістофелівські типи дали в руки рапаве перо. Все написане, від початку до кінця, минається з правдою. Но знати, звідкіля панове упепісти взяли відомости про великий рух на Рад. Україні у звязку з катастрофою повені на Зах. Україні. Є це фантастичні видумки, бо — на жаль — досі ніякого руху в тім напрямі нема, а тим менше не було. Пильно вичитуємо радянську пресу і дотепер найшли ми в ній тільки дрібну замітку на тему допомоги братам. В „*Комуністі*" зустрічаємо таку нотатку:

„Звістка про лихо, що спіткало населення Зах. України, зворушила широкі кола українського населення. Комісія Зах. України при ВУАН-і (Всеукр. Академії Наук) ухвалила організувати збір коштів на допомогу тим, що постраждали від повоби. Для цього комісія **влаштовує кілька лекцій і доповідей** і зібрані кошти віддасть до фонду допомоги"

Тільки всього. Так дотепер представляється великий допомоговий рух. Ані громадянство, ані тим менше урядові чинники не виявили зацікавлення до стихійного нещастя, що навістило Зах. Україну. Тільки старі національні робітники з Академії Наук постановили влаштувати кілька лекцій і доповідей, щоби тим чином зібрати кількадесять чи кількасот карбованців на допомогу жертвам повені.

А убогі духом і розумом упепісти микають собі волосся з голови з приводу ундистів, які попсували всю справу допомоги. Чи треба яскравішого зразка комедіянства і нікчемности панів зпід стягу „Ради"? Зрештою, що спільного має справа участи чи неучасти представників українських центральних установ, а не ундистів — як пише „Рада" — з самою акцією допомоги? Не вдаємося в оцінку участи деяких членів У. Н. Д. Обєднання в равті, одначе сумніваємося, щоби не зробило таке розторощуюче враження в Харкові. Таж в тому равті брав участь радянський консуль п. Кіриченко, а ми нічого не чули про його відкликання. Цікаво й те, що досі постійно панове упепісти висміхали „власні сили і засоби", а тепер раптом заспівали про них, будучи визначними носіями і проповідниками „власних сил" і засобів".

Негідне комедіянство і штучне роблення настроїв в користь упепістичної „невинности" зі шкодою для акції допомоги — ось тенор їхніх теревень. Але, не зважаючи на те, ми дозволяємо собі просити амбасадорів „громадянства на Рад. Україні", щоби вони його зорієнтували і вставилися за нещасними жертвами повені. Може їх голос матиме більше значіння, як відозва представників українських громадянських установ.

Ратункова акція.

Митр. Шептицький на терені катастрофи.

Стрий, 16. вересня 1927.

Ратункова експедиція митр. Шептицького в складі 20 осіб прибула 12. ц. м. до Синевідська Нижнього. Тут затримався митрополит дуже коротко, ввійшовши в стичність зі селянами, що працювали при направі гостинця, через який потік зробив був собі нове русло. З авта перевів митрополит катехізацію з дітьми, роздав грошеві лепти і з транспортом віїхав до Синевідська Вижнього. Важкою була переправа через ріку Стрий, бо повінь знищила великий міст, який заступлено провізоричним.

Біля моста працювали селяни, виловлюючи з води колоди дерева. З огляду на знищену дорогу тягарові й особові авта мусіли звернути на громадське пасовисько, що простягається в коліні ріки. Тепер занесене камінням і ріню виглядає як гостинець. Опісля знову треба було переправлятися через Стрий в бріл. Авта застрягли в кориті ріки. Треба було запрягати вісім пар коней, щоби витягнути тягарові авта.

У Синевідську Вижнім митрополит подався до церкви, де виголосив проповідь і сповідав. Вечером відбувся розділ допомоги між знищене населення.

Дня 13. ц. м. митрополит відвідав Крушельницю і Корчин, села дуже важко навіщені катастрофою повені. Всюди по дорозі видно небувале знищення. Всі мости на допливах Стрия зруйновані. Поля затоплені або вкриті камінням і грубою верствою ріні. Дерева повириване з корінням, хати підмулені або й знищені.

Оглянувши Крушельницю і Корчин, митрополит вернув до Синевідська Вижнього, а на другий день вислав у знищені села приділ харчів, одіж і грошеву допомогу.

Вечером 13. ц. м. митрополит сповідав у церкві, відправив богослуження, а опісля з лікарем д-ром Р. Гоцьким подався на оглядини хворих.

Із Синевідська Вижнього, яке на протязі кількох днів було центральною стацією ратункової експедиції митр. Шептицького, виїхав митрополит на полудне, до Гребенова і Тухлі. Знищення там велике. В обох місцевостях митрополит, побувавши в церквах, розділював грошеві допомоги та наділював навіщених нещастям харчами й одіжю.

Дня 16. ц. м. митрополит у товаристві о. крил. Ковальського і лікаря д-ра Р. Гоцького повернув до Стрия, відвідавши по дорозі Межиброди і Стиняву. І тут принятим порядком митрополит спершу відвідав церкви, а опісля розділював грошеві допомоги, харчі й одіж.

Зі Стрия ціла експедиція подалася в напрямі Болехова.

Нові повітові комітети.

В Українськім Центр. Комітеті допомоги жертвам повені зголошено створення повітових допомогових комітетів у Рівному (голова: адвокат Микола Багриновнч) і в Стрию (голова: Інокентій Захарій).

Слова і діла.

У звязку з дописом о. Березюка про катастрофу повіні в Ясенові Горішнім, одержуємо від дирекції Повітового Союзу Кооператив в Косові таке пояснення:

В ч. 204 часопису „Діло" з дня 13. ц. м. в дописі о. М Березюка про катастрофу повіні в Ясеневі Горішнім неправдиво представлено фактичний стан допомогової акції зі сторони Повітового Союзу Кооператив а саме: Не староста Пайончковський „обіцяв вплинути на Повітовий Союз Кооператив у Косові отворити в Гор. Ясеневі магазин для кооператив, відтятих від Косова", тільки сам Пов. Союз хотів розпочати широку допомогову акцію і запропонував старості повести усю допомогову акцію через Повітовий Союз. Всі пропозиції принято, але **на ділі переводиться всі закупи через дрібних крамарів, а допомогу на місцях фактично розділює поліція за цілковитим поминенням наших кооператив**, мимо того, що Повітовий Союз має повну змогу дати всі товари, яких потребує голодуюче населення по значно дешевшій ціні.

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вкладкову книжочку ч. 8.165 Центро-Банку, Львів, Ринок ч. 10, зложили дальше:

Радн. Александер Кміцикевич Львів 10 зол. і 1 дол., о. Степан Василів Львів 25 зол., Госовський Теофіль, Вільшанка мала п. Красне 12 зол., Анна Лукашевич Львів 5 зол., Приватний Семінар СС. Василіянок у Львові (збірка від учениць і учит. Збору) 100 зол., о. Волод. Яценків, збірка в церкві в Клепарові к. Львова 65 зол., д-р Осип Назарук, Львів 2 доляри, Уряд парохіяльний Лука (пов. Городенка) збірка в церкві в Уніжі 12.35 зол., Іван Троцка Львів 10 зол., Ілярій Чапельський Львів 2 доляри, Максим Гарасимчук, властитель дібр. Барані Перетоки п. Сокаль 25 зол., д-р Евген Бурачинський Львів 5 долярів, Корнило Яворівський Львів 10 зол., Чучман Евген Львів 10 зол., Міщанський Союз Кредитовий Львів 30 зол., Олена Зелізняк Львів 1 долар, Євдокія Стахова Лазарівка п. Комарівка к. Бучача 4 зол., Григорій Щурко Ясло 10 зол., д-р Ярослав Лопатинський лікар Гологори 15 зол., І. Вертипорох Сівець-Великів 15 зол., о. дек. Аполлоній Чемеринський, Будзанів ад Теребовля 20 зол., о. Павло Патачинко, Жидачин гром. Рожище к. Луцька 30.00 зол., Виділ Т-ва „Міщанське Братство" в Тернополі 150 зол. Степан Кужиль Нересниця (Підкарпатська Україна) 100 кч., М. Д. Тячево (Підк. Україна) 50 кч., Роман Кіш, суддя, Тячево (Підк. Україна) 20 кч., разом 170 кч., т. є. 44.20.

Разом виказано сьогодні 603 зол. і 5 сот. та 11 дол., що з виказаними до 15. ц. м. 9.511.90 зол. і 154 дол. дає суму 10.114.95 зол. і 165 дол.

Крім того в Українськім Центр. Комітеті допомоги жертвам повені зголосили збіжеві збірки: Громада Яйківці через о. Боднара 15 сотнарів збіжа і Дирекція кооператив в Хоросткові 47 сотнарів збіжа.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Стрия цвитучі береги"...

На ті „цвитучі береги", на „ліси, діброви, гай, луги" — хлинула оспівувана ріка розбішеними бурунами і залила, замулила, вирвала з корінням усе, що стрінула по дорозі.

За Стрием пішли і інші ріки: зарожений Дністер, спольонізований Сян, завреізований Прут і зрумунізований Черемош.

Над цілою одною полосою краю пройшли розшалілі хвилі вод, як війська окупантів.

Здавалося, що не отрясеться Галичина з нещасть, а нарід, згідно з традицією, сяде на руїнах і почне плакати.

Та сталося не так.

Заметушився народ як божа пчілка в улиях. Понад партійні паркани, частоколи і засіки подали собі руку... люди і разом пішли на поміч.

А в самім осередку повені, в місті Стрию влаштували „Хліборобську Виставу". Як визов природі, сліпому живлу і неприязній долі.

Дня 25. вересня 1927 року відкривають її. На стрийських майданах знову залопотить, як тому вісімнацять років, український стяг. В сторону Стрия помчать, як тоді, потиги, повні веселих облич, дзвінких сердець і віруючих душ. Віруючих натами, прапорами і обличчами.
дження, в успіхи праці, помимо... вродженних національних прикмет.

Стане народ віч-на-віч того, що за вісімнацять літ зробив, що занедбав, а чого не вспів зробити. І буде це для нього „семафором у майбутнє" бодай в одній ділянці.

25. серпня 1927 року зацвитуть знову Стрия береги. Тим разом зацвитуть експонати, прапорами і обличчями.

А над тим усім — на синяві осіннього неба — золотий усміх сонця і благословляюча рука велитв.

Рука Евгена Олесницького...

Галактіон Чіпка.

Ю. ДОРОШ.

Один день у пластовім таборі.

Липневий ранок у пістинських лісах. Блисло золоте сонічко іззагір, вкритих віковічними смереками, пробуркались пташки та вдарили в ранній концерт. Легенька імла зягла долинами та поволі почала перемінюватись у сріблисту росу, що вкрила шовкові трави сіножатей.

У 2-м пласт-таборі 11. станиславівського куріня зовсім ще спокійно. Дрімає у ранніх проміннях курінь-лісничівка, лиш пластове знамя легесенько ворушиться на щоглі, що високо вистає з одного боку стриху. На чистенькім подвірі, вкритім травою, блистить роса, мов розсипані самоцвіти. Кілька хвилин перед 5-ою. Найменший таборовик держить стійку. У повнім одностроюв светрі, куртці та ґумовім плащі, якого рукави звисають йому геть-геть аж до землі (певно позичив у старшого товариша) та у широкім капелюсі робить враження величезного гриба. Ходить задумчиво, рахує кроки та щось міркує, розкладаючи довгими рукавами. Нараз стає і з глибини убрання добуває золіяний годинник та з вдоволінням замічає, що його служба за 2 хвилини кінчиться. Заразже драпається по драбині на стрих та сіпає за ноги заспаного сурмача. Недовго будить, бо той на вид малого „Вилизайка" зривається та віскакує на подвіре і за хвилину звук сурми на раннє „ставай" грає у воздусі та відгомоном переливається у смерекових лісах.

Прокинулось пластунство та ще востаннє простягається на мохових лежанках. Ще тільки 10 мінут лінощів на лежанках, а гаряча робота жде всіх. А тимчасом денний дижурний відбирає звіт від стійкового. Малий „Вилизайко" у випрямленій поставі голосить: „Все в порядку, тільки хочу спати, а потім їсти!" Дижурний усміхається: „Дякую, а тепер іди спати, а їсти будеш пізніше!" Чути свисток дижурного, і пластуни, мов спілі яблока сиплються з горіща та стають у ряд. Провідник піонірки „Карамболь" вже визначує роботу: „Перша ґрупа — мурувати хідник, друга — кінчити гать, третя — в ліс за ріщем, четверта — рубати дрова, кухар і шміраки до сніданця. Вже!" — Середня приємність — мурчить „Штанґер", якому довелось іти в ліс за ріщем. Але ранній холод підганяє всіх до швидших рухів і за кілька хвилин робота „горить".

В 6-ій скликає дижурний на гімнастику. Несеться приказ: „Скинути сорочки" і всі лиш у „швімах" починають вправи Мілера. По півгодинній ґімнастиці купіль. Кождий бере мило, рушник та порошок до зубів, стає в ряд і за хвилю всі „пластовим" гонять до потока митися. Дорога не близька, з 2 км., та минає скоро, бо йдуть навперемінку лісом, городами та левадами. На потоці гамірно. Двадцять пластунів швиденько миються. Нема часу довго хляпатися, бо на миття призначено всього 15 хвилин. Після означеного часу вертаються вони до куріня. Йдуть свіжі, бодрі, веселі, бо там вже жде у казані гарячий „фас" А сурмач лиш побачив вертаючих уже трубить сніданкове „о-о". Кидаються пластуни до своїх їдунок та чимскорше мчать по пахуче какао. В порядку по гуртках дістають свої порції. „Вічний голодомор" робить „око" до кухаря і сяє на вид повніськоі їдунки. Пів-кільограм. кусень хліба в одній руці, а їдунка какао в другій — це найприємніший момент у ранньому житті пластуна. — А „ре" буде? — питає „Неситий", хоч ще навіть не розпочинав свойого „фасу". — Запхай ніс до шайки і не віщуй! — гукає кухар, що ніколи не дає „ре" (-пете) до повної їдунки. Гуторить при їді пластунство та кінчить сніданок. Нечайно замінний свист і всі гонять до збірки. Лунає приказ дижурного: „Постелити лежанки та вичистити обуву!" За пів години кождий готовий до виправи у ліси. Вожд табору виходить і визначує напрям: 1. частина — збирає гриби, 2. — сиґналізує з верха протилежної гори, 3. — йде ловити рибу до ріки!

Точно в 9-ій покидають пластуни табор на 3 години, щоб погуляти серед гірської природи та навчитися серед неї жити.

Пусто в таборі, лиш дижурний журавлиним кроком ходить по всім усюдам, а кухар і шміраки разом з казанами дрімають на сонці...

•

12-та година вполудне. Гамірно вертають пластуни з виправи. „Горшколиз" завзято таскає повний кошик грибів, а „Безштанько" робить собі апетит на „партійку". Тепер аж до обіду час забав, отже всі радо грають у круглі. — Чотири..., шість..., вісім... — кричить щасливий „Голодомор", а завзятий „Голопятник" рішає зробити у своїй турі „девятку"... А на лісній алеї друга ґрупа. Там стають до перегонів переможці останнього 100-метрового бігу, „Карамболь" і „Галабурда". Рушають мов вихор, але в половині дороги пристає „Галабурда". — „Карамболь" взяв — гудить, бо при обіді дістане він пів раза більший „фас". Нараз симпатичне „о-о" грає у полуднішню спеку. Кидають пластуни ігри та йдуть обідати. Гробове

Останні вісти.

ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ.

Львів, 18. вересня 1927.

Дня 17. вересня на товаровім дворці товаровий поїзд зі Станиславова ударився з поїздом, що віз худобу. Поїзд з худобою вїхав на зал. шлях, на якім стояли вже вагони згаданого поїзду. Три вагони вискочили зі шин, а чотири ушкоджені. Машиніст кондуктор Фель Булик зі Станиславова, що їхав першим вагоном, упав під колеса і поломив собі обі ноги.

Львів, 19. вересня 1927.

Дня 18. вересня п. р. на стації Красне (шляху Львів-Броди) ударився особовий поїзд із маневруючою льокомотивою. Було 14 ранених, у цьому числі 11 подорожніх і трьох залізничників. На місце катастрофи вїхав ратунковий поїзд зі Львова. Наслідком ударення маневруючий паровіз викинуло зі шин, шини повигинались, віз розторощений. Зате львівський паровіз лекше ушкоджений, сильніше ушкоджений багажовий віз, який відірвався з ланцюга від інших вагонів. Цьому й завдячити треба, що катастрофа не була страшніша. — Ранені: Йос. Брож, кермарич поїзду, Мик. Дептух, багажовий з почтового амбулянсу, Андр. Роздольський (Олесько), Федь Олійник (Мальчиці), Ст. Михалевський (Львів), Тома Пьотровський (Старчани), Ів. Сікора (Дубно), Вільг. Дорожинський (Львів), Ант. Козак (Львів), Генр. Мишко, кондуктор (Львів), Тома Сова, почтовець (Львів), Павло Кравчик, зал. палич (Красне), кап. Ото Шік (Ліда).

ГОЛОДІВКА В КРАКІВСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

Краків, 18. вересня 1927.

Голодівка шістьох обвинувачених у державній зраді, яких справу розглядає трибунал присяжних у краківськім окружнім суді, треває далі.

НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ — НЕОБОВЯЗКОВЕ.

Варшава, 18. вересня 1927.

В звязи з вістками про пляноване введення в народніх школах і в І. гімн. клясі на терені львівської шк. кураторії обовязкового навчання української мови, з кол близьких до уряду заявляють, що в справі введення української мови буде факультативний примус, себ-то, що на імене домагання батьків кожного ученика, цей ученик буде звільнений з науки тої мови.

ЗЕМЛЕТРУС НА КРИМІ.

Варшава, 18. вересня 1927.

Землетрус на кримському півострові треває далі. Стрясення повторюються в день і вночі що якийсь час. Населення в черепполосі втікає на північ. Сотки домів зовсім знищені, тисячі людей без даху, спить під голим небом, на зливнім дощі.

ЗЕМЛЕТРУС МОРСЬКОГО ДНА.

Льондон, 18. вересня 1927.

З Токіо повідомляють про нову катастрофу, яка приключилася на морі довкола острова Кію-Шію. У заливі Аріяка затонуло 140 кораблів наслідком землетрусу, який зрушив дно океану і спричинив филі нечуваної сили. Потонуло сто кілька людей. Затонув, мабуть, великий корабель, що плив із Камчатки до Японії. На його покладі було 900 подорожних.

РАКОВСЬКИЙ КИДАЄ ПАРИЖ?

Париж, 18. вересня 1927.

Бріян повідомив телеграфічно французького амбасадора у Москві про постанови ради міністрів. У звязи з тими постановами амбасадор Гербет конферуватиме з Чічеріном. Дипл. редактор Аг. Аваса зазначує, що без сумніву в розмові цій буде порушена справа Раковського. Обовязком Чічеріна буде признати, чи Раковський може вести переговори в Парижі в справі затіснення франц.-більшовицьких взаємин після пресової кампанії, яка домагається їх зірвання. У париських емігрантських колах розійшлась чутка, що Раковський з кінцем місяця відїде до Москви.

ПОВІНЬ У ЛЬОНДОНІ.

Льондон, 18. вересня 1927.

Північну часть Льондону навістив страшний хмаролім. Вулиці залиті, вуличний рух перерваний. Таміза в кількох місцях виступила з берегів, вода пересічно піднеслась на пять стіп. В середній і півд. Англії від кількох днів великі дощі. Вода забрала багато живого і мертвого інвентаря.

ПАРТІЙНИЙ СУД НАД МІН. МОРАЧЕВСЬКИМ.

Варшава, 17. вересня 1927.

В четвер відбувся партійний суд ППС. для розглянення справи мін. сусп. робіт Морачевського, який не зважаючи на ухвалу партії, не зложив теки. Але що мін. Морачевський був саме тоді у Львові на зїзді техніків, тому суд відложено.

ГОЛОДОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІТАЛІЇ.

Рим, 18. вересня 1927.

В ріжних італійських містах вибухли заворушення на голодовому тлі. Населення нападає на міські префектури і домагається помочі від уряду.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвалє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

НОВИНКИ.

— **Трус в „Українських Вістях".** Французький уряд у звязку з конфліктом із радянським представником у Парижі Раковським, виселює енергійно комуністичних діячів. Між виселеними находиться редактор „Українських Вістей" Борщак із секретарем та найблищими співробітниками. У редакції поліція зробила трус і припинила часопис. Борщак мав покинути межі Франції на протязі 24-ох годин; німецький уряд дозволив виселеним на побут у Німеччині одну добу.

— **Спортовці як тобо.** Львівська польська спортова дружина „Погонь", що вибралась до Познаня на змагання з тамошньою „Вартою", борючись за лаври мистця, вернулась — як пише „Хвиля" — з прикрим досвідом. Львівських спортовців обкинули познавяки „вуличними лайками в роді „русини та ґаліціяшки" а навіть ще більше переконуючим аргументом у формі каміння". Жидівська „Гасмонеа", що має виїхати теж у Познань на мичеві змагання „звернулась до управи Ліґи домагаючись запевнити своїм грачам забезпеку життя". „Погонь" вернувшись до Львова внесла протест проти незаконної поведінки підчас змагань у Познані. „Гасмонеа" навіть лякається туди їхати. Спорт нема що й казати!

— **Сільські трагедії.** Парубок із Верхрат Олекса Макар виїхав на роботу до Франції полишаючи в селі свою любку, вдову Гриняк, з якою хотів женитись. Вдова за той час надумалась і дала на заповіди із його шурином Крупою. Макар попав у розпуку: навіщо втратив стільки гроша на поворот? і підпалив господарство Крупи. Чи суд оправдає цей учинок нещасним коханням? почуємо завтра. — У Крехові (Жовків. повіт) дівчина Сало вядушила своє немовля та закопала в землю; за те дістала півтора міс. вязниці. — Півтора року вязниці дістав парубок Валуха із Сайкова, який підчас сільської забави поранив ножем своїх побратимів, ображений, що його виключили із забави за авантури. — Поліція найшла винуватців таємного вбивства у Вульці Мазовецькій, де помер від побиття 20-літній парубок Голка. Є це бувші приятелі вбитого Сенів і Ромаха, що мали з ним порахунки за якусь дівчину.

— **Львівська хроніка.** Карний суд у Львові розбирав справу темпераменту артистки міського театру у Львові Грабовської, яка при нагоді домашнього непорозуміння із служницею почала кидати посудиною в стару, немічну жінку Фідлерову, в якої піднаймала помешкання. Наслідком осуду лікарів, що артистка Грабовська поранила Фідлерову, суд засудив артистку на 14 днів арешту із заміною на грину 140 зол. — Поліція шукає за сином сторожихи при вул. Замарстинівській 15, що піддержував віру в духи у льокаторів „свого" дому: кидаючи від довшого часу в ночі камінями по даху та шибах. — На даху поїзду, що прийшов з Городка, найшли труна якогось мущини, що їхав „зайцем" і по дорозі розбив собі імовірно голову об якийсь міст.

— **Катастрофи.** У варшавськім Бельведері загорілась від необережности одна кімната. — На стації Завада ударились два поїзди; 5 ранених. — Недалеко Катаро югославянський гидроплян упав у море підчас вправ; трьох підхорунжих потонуло. — У Франценсбаді згоріла 5-поверхова гостинниця „Імперіяль". — У Кольонь завалився 8-поверховий дім: 7 осіб убитих. — Над Римом ударилися два військові літаки; один падаючи запалив дім; чотири летуни і три прохожі ранені.

— **Смерть Ісадори Дункан.** Померла одна з найоригінальніших артисток сучасности, що створила нову школу в мистецтві танцю. Померла дивно трагічно немов би доля ще й у хвилину смерти хотіла вгорнути її символом, довкола якого кружляло її вічно молоде тіло. Божеську Ісадору задушив шаль, який вона мала на шиї підчас подорожі автом у Ніцці; шаль зачіпився за колеса авта що потягнуло її на землю. Дункан з походження американка. Дебютувала вперше у Відні як 22-літня дівчина і її сміливість: відродити грецький класичний танок — була сензацією, що межувала із скандалом. Нині вся Европа вважає природним танець босоніж і вільний від одягів. Дункан була артисткою з божої ласки і не знехтувала теж сценічними лаврами як акторка. Її життя було накою щасливих перемог змішаних з краплинами отрути. Вона мала непосидючу душу, палку, химерну, перевіжнену. Вийшла замуж за англійського режісера і теоретика театру Ґордона Креґа, одного з предтеч нового театру. Двоє її чудових дітей утопилось у Секвані — підчас автомобільного випадку. Дункан розвелась із Креґом; підчас війни працює як сестра милосердя. Вертається на короткий побут до Америки, звідки втікає в новий невідомий світ у Радянську Росію, у надії продовжувати своє мистецтво. У Москві знайомиться із молодим поетом С. Єсеніном і на 20 літ молодша — виходить за нього замуж. Це був її останній романтичний порив. Єсенін алькоголік і неврастенік кінчить самовбивством. Дункан вертається у Париж, де ліцитують її вілю. Вона мріє про заснування нової хореографічної школи. Закохується ще раз на Рівієрі і хоче в розпуці втопитись у морі. Її відратовують. Умирає трагічно як жила. Авто, південне небо і подорож відгравали в її житті завсіди чималу ролю.

— **Побожний бурмистр.** Уокер, мер Ню Йорку, приїхав у Рим і викликав складну політичну атмосферу, з якої уряд не може вилізти. Зупинившись у столиці Італії він заявив: „Я — католик і перш усього мушу виконати свій обовязок супроти Святого Отця — папи. Заки папа не прийме мене, я стримаюсь від офіціяльних відвідин у Мусолінія і римського губернатора". Ню-Йорк сам не католицький також крутить головою, що з цього буде.

— **Фільософ кухні.** У париськім малім містечку Белє відкрили цими днями памятник одному письменникові, що дав мабуть найбільше насолоди найбільшій скількости людей. Зветься він Брія Саварен і є папою сучасного европейського куховарства. Його книжка „Фізіольоґія смаку; розумування про трансцендентальну ґастрономію" доступна сотням тисячів посередньо, через тих, що приноровили його ідеї практично і поклали їх людям на тарілці у формі вибагливих страв і панських витребеньків. Саварен ур. 1-го квітня 1755 у багатій рідні, що не вимерла до нині. Він хотів стати адвокатом, але революція втягнула його в суспільне життя. Як член Національних Зборів, ворог терору, втікає на чужину перед шибеницею: у Швайцарію та Америку, живучи з лекції франц. мови та гри на скрипці. Поселився в стейті Коннектікет, де жив патріярхальним життям як фармер. У 1796 р. вернувся у Францію, де спершу став комісарем директорії у Версалі, потім вищим суддею у Парижі. Хист до доброї кухні унаслідив по матері. Свою книжку писав довго, часто підчас судових розправ. Вона вийшла аж після його смерти анонімно. Помер він у 1826 р. Гастрономи шанують його як свого фільософа і винахідника сотки вигадливих страв. До нині у Парижі існує рід академії в його честь „Клюб сто", до якого належать найвизначніші письменники, діячі, мистці, що піддержують афоризм свого патрона „Звірята пожирають, людина їсть, але тільки розумна людина вміє їсти". Багато його афоризмів стало приповідкою „Доля народів залежить від способу, як вони їдять"; „Одна новововідкрита страва дає людству більше щастя, як одна нововідкрита звізда".

— **Літературний куток.** Недавно відкрили у Льондоні памятник у соборі св. Павла одному з найвизначніших поетів світа Уілімові Блек, у свято сотих роковин його смерти. Вперше віддали світові не ім'я великі ... поети ...

чупа та риж з яблоками зникають у мгні ока з казанів. Зате кождий з запханим ротом зі страхом замічає дно у своїй їдунці.

Після обіду миття їдунок та збірка до викладів. „Муха" поважно викладає сиґналізацію, а „Карамболь" з маркірантами солідно обговорює усякі шахрайські недуги (як біль голови та те славне: „мені недобре"). Але незабаром усі (навіть маркіранти з „Карамболем") стають у ряд до вправ впоряду. „Волоцюга" знаменито „дає перцю". Звороти та комбінації обхоплюють ціле єство пластуна. Мов машина виглядає гурток молодих людей, що на приказ одного прецизійно виконує приписані рухи. Але і та „покута" кінчиться за 2 години... І знов гри і забави на вільнім, гірськім воздусі, серед запаху ялівців та живиці. Свобідно та весело проводять пластуни час аж до круглів та змагу. На вечерю каша з молоком і денні заняття покінчені.

•

„Чудовий літний вечір. Сонце хилиться все нище за стіну далеких лісів. У воздусі запах вечірніх димів, сіножатей, ліса та гармонія таємних голосів. На таборнім подвірю чистесенько, ніде ні трісочки. Пластуни в повних одностроях виходять з куріня та готуються до збірки. Не пізнати тепер, хто дижурний, хто обозний, а хто шмірак. Усі однаково убрані, усі тепер рівні. Починається вечірній звіт. Дижурний скликає збірку та віддає цілий табор під прикази обозного. Виходить вожд табору і відбирає звіт. Обозний голосить: „До збірки явились всі, все в порядку!", а опісля дає приказ виступити до звіту. Наперед виступають усі денні діловодчики та ті, що по відчитанім приказі переймають діловодство на слідуючий день. І починається: — Пафнуцій фон Шлюсрок, пластун-розвідчик гуртка „Банди", голосить слухняно, що... і т. д. По молитві співаки збираються в гурток і починають свій репертуар. „Оперовий співак Кармелюк" своїм баском нагинає смереки, а опісля бавить усіх сотий раз розповіданою історийкою „про бичка". Сміх, веселі вигуки та спів мішаються разом і дають вірну відбитку щирої пластової душі.

Але вечірня трубка пригадує, що треба йти в „стебло". Десять хвилин після 9-ої і всі вже під коцами. Гробова мовчанка, бо дижурний лиш „шукає шпарґи", щоб кого впакувати до звіту.

Місяць підбився вже високо на небо та срібним сяйвом облив сонний курінь-лісничівку, окутаного в плащ стійкового і всю верховину. Сплять спокійно сини України та леліють золоті сни про будуче Завтра...

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

кінця минулого століття Россеті, Свінберн і Морріс. Більшість його творів появилась щойно в останніх 30 роках. Його життя було самотною боротьбою певно імовірно скромного чудака: гравюрника, що оженився з неграмотною донькою садівника. Одинокими подіями його зачиненого працьовитого життя була невдалa участь в однім революційнім бунті 1780 р. у Льондоні. Блек не друкував своїх творів, а різьбив на міді, прикрашуючи їх власними ілюстраціями: графіками, акварелями. Ці твори виходили з світ в одним примірнику (нпр. „Бруса-лим"), а навіть аж у... 22-ох (як нпр. „Пісні невинности"). Нині ніякий король не має стільки гроша, щоби купити ці рідкі примірники, що варт більш як золото. Блек вів подвійне життя: простого робітника і містичного поета. Жив задивлений у марева власної уяви і створив окремий світ символів, ідей, — просто ієрогліфів, які згодом відчитували великі критики. Такими є його дивні поеми, осяяні блискавками генія „Подружжа неба та пекла", „Пророцькі книги", „Пісні досвіту", „Книга Тель". Блек був настільки оригінальним, що не хотів і не вмів запозичити ніодної ідеї від інших; усе хотів придумати сам — власний світогляд, власну мову, власну форму. Сучасна поезія та малярство мали в ньому одного з найбільших предтеч.

— **Індійське середновіччя.** Індійський уряд видав загальну статистику, з якої довідуємось, що в Індії істнує до нині звичай „продажі наречених" серед бідного населення. Тому, що там жінка виконує таку саму фізичну працю як мужчина її купують як робучу силу. У деяких частинах Індії загально поширені подружа між дітьми; дівчата виходять замуж вже в 10. і 15 р. життя. Коли нема де жінок, тоді їх купують.

— **Світова всячина.** Грецький суд арештував генер. чехослов. консуля в Сальоніках, що користувався дипльоматичною валізою для контрабанди. — На міжнароднім конгресі фізиків у Комо, що зійшовся точно із сотими роковинами уродин Вольти, були присутні нащадки славного фізика. — В Італії зростає безробіття катастрофічно. За рік воно збільшилося чотирократно. — У фабриках Солінгеп, славних із ножів та ножиків, страйкує 6000 робітників. — Болгарський цар Борис сидить у гостях доньки бувш. болгарського посла в Льондоні, леді Мюір, що живе в Шотляндії. — Товариші америк. міністра Сеймур Ловмен, що управляє режімом тверезости в Злуч. Державах, жалується на невдачі своєї діяльности: каже, що повну „тверезість" можна завести не раніше як за 50 літ. — Вільгельм помістив у „Санде Кронікл" довгу статтю, впевняючи, що нова світова війна буде в 1937 р. — Один із директорів англ. тайної поліції Нікольс окрадений у власній хаті і це вже третя крадіж за 8 міс. у високих поліційних урядовців. — У франц. містечку Сан-Бріск украли статую, що стояла 8 століть: є це місцевий святий Сен-Мерлі, патрон... закоханих.

З судової салі.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС У КРАКОВІ.

Дня 15. ц. м. почався у Кракові в окружному карному суді процес проти 36 обвинувачених, між якими більшість творять українці. Акт обвинувачення закидує підсудним приналежність до таємної української військової організації та призбирування відомостей про польську армію, що їх обвинувачені мали передавати для ужитку сусідуючим з Польщею державам.

Розправа почалася в 9. год. ранку. До трибуналу входять: окружний суддя д-р Подобінський, як провідник; судді Лізак і Г. Свядровський, як вотанти; обвинувачує прокур. Губль. Після полагодження вступних формальностей провідник трибуналу сконстатував, що один з обвинувачених на розправу не явився. Є це друкар з Перемишля Яросевич, що служить у польській армії. Потім зарядив провідник таємність розправи.

В імени оборони спротивився цему адв. д-р Возняковський і поставив внесення, щоби акт обвинувачення відчитати на явній розправі. Та це внесення перепало наслідком спротиву прокуратора. Отже розправа почалася тайно.

Оборона в тому процесі спочиває, як це ми вже свого часу інформували, в руках адвокатів: д-ра В. Старосольського з Праги, д-ра Шухевича Степана зі Львова і д-ра Возняковського з Кракова.

На лаві обвинувачених засіли: 1) Володимира **Пінчинська**, 29 літ, греко-катол., бухгальтерка з Кракова; 2) **Колодій** Василь, літ 21, студ. філь., греко-катол., з Кракова; 3) **Кубрак Василь**, 23 літ, гімн. абітурієнт, греко-кат., з Липи; 4) **Заблоцький** Павло, греко-кат., 26 літ, з Перемишля, без заняття; 5) **Покладок** Іван, літ 23, греко-кат., студ. універ. у Кракові; 6) **Борилівна** Юлія, греко-кат., 23 роки, абсольвентка гімназ. з Перемишля; 7) **Борилова** Марія, греко-кат., 51 літ, жінка судді з Перемишля; 8) Микола **Худий**, греко-кат., 27 літ, гімн. абітурієнт; 9) **Цегала** Павло, 26 літ, греко-кат., студ. прав; 10) **Солбан** Іван, 22 літ, греко-кат., студент; 11) Теод. **Семаковський**, 36 літ, греко-кат., військов. урядник з Кракова; 12) Ан. **Накопечна**, ур. 1904 р., греко-кат., абітурієнтка уч. семинарії з Перемишля; 13) Іван **Наконечний**, урод. 1892 р., римо-кат., військовий урядник з Перемишля; 14) **Котович** Маріян, ур. 1904 р., греко-кат., вояк 5 полку стрільців підгалянських, абітурієнт гімн.; 15) **Яцко** Стефан, урод. 1894 р., греко-кат., з Перемишля, купець; 16) **Ключенко** Йосиф, ур. 1892 р., греко-кат., промисловець зі Львова; 17) **Дутка** Петро, ур. 1903 р., греко-кат., з Перемишля; 18) **Фельзен** Генр., ур. 1902 р., мойсеевої віри, прив. урядник у Перемишлі; 19) **Гесс** Маріян, ур. 1902 р., римо-кат., сержант військ польських з Перемишля; 20) **Чупило** Дмитро, ур. 1902 р., греко-кат., з Перемишля; 21) **Прокопович** Евстахій, ур. 1893 р., греко-кат., швець з Яворова; 22) **Дутка** Михайло, ур. 1902 р., греко-кат., студент з Перемишля; 23) **Зембінський** Вацлав, ур. 1894 р., римо-кат., з Острова, військовий урядник; 24) **Шумський** Роман, ур. 1894 р., греко-кат., купець з Варшави; 25) **Щирба** Андрій, ур. 1904 р., греко-кат., столяр з Яворова; 26) **Грицуляк** Йосиф, ур. 1902 р., греко-кат., медик і жовнір із офіцерської школи у Варшаві; 27) **Стецюра** Йосиф, ур. 1903 р., греко-кат., студ. техніки зі Львова; 28) **Стефанишин** Микола, ур. 1903 р., греко-кат., з Тростянця; 29) **Загробельний** Антін, ур 1902 р., римо-кат., столяр з Каршова; 30) **Хархаліс** Остап, ур. 1901 р., греко-кат., студ. унів. з Яворова; 30) **Дробенко** Тадей, ур. 1901 р., греко-кат., купець, жовнір 26 п. п. з Влоцлавка; 32) **Костинюк** Василь, ур. 1897 р., греко-кат., студ. політехніки з Карлова; 32) **Сокаль** Авраам, безконфесійний, ур. 1903 р., абсольвент гімн. з Перемишля; 34) **Дмитраш** Семен, ур. 1882 р., греко-кат., торговельн. посередник з Перемишля; 35) **Пеньонжек** Михайло, ур. 1904 р., римо-кат., плютоновий польської армії 38 п. п. З Перемишля. З вільної стопи відповідають: Гес, Чуприло, Пеньонжек, Дмитраш, Хархаліс і Яросевич. Цей останній на розправу не явився. — Розправа протягнеться яких два місяці.

Розправа проти українських студентів у Бидгощі.

Дня 1. жовтня ц. р. відбудеться у Бидгощі (Поморя) судова карна розправа проти двох українських студентів політехніки Йосифа **Гронського** і Андрія **Борисевича**, обвинувачених за державну зраду і за переступство т. зв. динамітового закону. Оба обвинувачені сидять уже три і пів року у слідчій тюрмі.

Замітка до „Вияснення зі Сервир"
з дня 17. вересня 1927 ч. 208.

Повне спростування на це „Вияснення" послідує скоро від більше заінтересуваних осіб. Я тільки як заторкнутий зазначу моє здивування із-за безмежної злоби підписаних супроти мене, хоч я їм нішо злого не вчинив, ба навіть ставав часом у пригоді. Проте найкраще скаже п. Павло Молчко підписаний у „Вияснені", громадяни Сервір, Яцківців ба навіть дехто зі сторонних. Чогож проте подавати неправдиву „квітку діяльности" і наражувати мене на можливі неприємні наслідки. Адже всі громадяни Сервирів дуже добре знають, що я нікого не бив ні лаяв і взагалі відношуся супроти всіх по християнськи, а коли опинивсь перед судом то тільки тому, що я рішучо виступив проти профанації освяченого місця. Коли сталось по інтенції злобних людей то це тому, що я не хотів для своєї оборони вести перед суд свідків-дітей. Волів потерпіти упокорення, чим дати змогу дітям оглядати суд. Впрочім упокорення в обороні доброї справи ще нікому не принесло нечести. Вш. п. Павле Молчко! Від ваших комбатантів не можна нішо вимагати ні надіятись хіба наклепів, але від вас Вш. Пане я міг вижидати дещо більше уважливости. Та дякую вам за це упокорення.

Львів дня 17. вересня 1927. 547

Ярослав Мурович студ. богос.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича:

Борщів: 20. IX. Вихрест.
21. IX. Ой не ходи Грицю.
22. IX. Дні нашого життя.
23. IX. Запорожець за Дунаєм.
24. IX. День і ніч.
25. IX. Утоплена.
Скала: 26. IX. Циганка Аза.
27. IX. Вихрест.
5-? 485 28. IX. Дні нашого життя.

Театр прийме до хору 2 сопрани і баса.

Філія „Просвіти" в Журавні прийме зараз урядовця, доброго бесідника, дириґента-музику, нежонатого. Зголошення до філії на руки Р. Шенкирика в Журавні до 1. X.

Звідомлення. Довожу до відома всіх своїх старих співробітників, що я одержав міністеріяльну концесію на провадження українського театру в Польщі і відновляю діяльність свого театру. Бажаючі працювати разом зі мною будуть ласкаві зголоситись по адресі: м. Сохачів, Воєвідство варшавське Театр український „Промінь" для режісера театру М. Комаровського.

Пластовий курінь ім. гетьмана Мазепи в Станиславові зложив 35 зол. на інвалідів УГА замісць вінця в часі зеленосвяточного обходу. Щиру подяку складає — Управа УКТОНІ у Львові. 545

Замісць вінця на домовину нашої діячки покійної Евгенії Рибакової зі Соснова зложили на будову Народнього Дому в Соснові Антонина Дорундякова 10 зол., інж. Богдан і Ірина Дрималики Львів 15 зол., Ольга Роздольська 10 зол., п. Ярослав Танчаківський в Тернополі 10 зол.

Позір! Дня 21. вересня 1927 в год. 3. пополудни відбудеться в Соколівці коло Ожидова пов. Золочів в домі читальні „Просвіти" довірочна нарада при участи д-ра Теодора Ваня і всіх представників українських товариств Золочівщини в справі вшанування памяти і здвигнення памятника на могилі народнього діяча бл. п. о. Володимира Кальби у 15-літню річницю його смерти. На довірочну нараду запрошується всіх громадян української землі кому дорога народня справа. Комітет: *Іван Видлівський, Володимир Суппанівський.* 533 2-2

Конкурс на проєкти церков. Митрополія св. Православної церкви в Польщі оголошує через Товариство інжинерів-архитектів у Варшаві конкурс на проєкти двох типів церкви: мурованої та деревляної. Суд конкурсовий складають: 2 представники Блаженного Митрополита, директор департаменту мистецтв, директор департаменту віроісповідань. Інжинири-архитекти: професори політ. варшавської З. Мончеиський, Р. Сверчинський, Т. Толвінський. Конкурсові нагороди: за проєкт мурованої церкви: 1-а 1500 зол., 2-а 750 зол.; за проєкт деревляної церкви 1-а 1000 зол., 2-а 500 зол. Крім того плата за приняті проєкти 500 і 300 зол. Речинець приняття праці на конкурс 2 листопада 1927. Програму і умови конкурсу можна дістати в канцелярії Товариства Техніків вул. Чацького 3/5 в Варшаві.

Позір! Справа пильна! Позір! Сільсько-хліборобська виставa в Стриї 25. IX. до 2 X. 1927. Комітет „Сільсько-хліборобської виставки в Стриї видає часопис одноднівку яка служитиме Експонентам та Публиці провідником по виставі та показчиком нашого економічного руху. Цей „Провідник-інформатор" буде роздаватися даром учасникам вистави, як також буде розсилатись по краю на всі знані адреси. П.Т. Експоненти та всі інші промислові фірми, які бажалиб, щоб знано їх по всіх усюдах, можуть користуватись одноднівкою для власних цілей рекламових та помістити тут свої оголошення за заплатою по слідцінах. Ціла сторінка форм. кварто 240 зол., пів сторінки 120 і т. д. Дохід з оголошень іде на покриття коштів друку журналу одноднівки, який роздаватись буде в тисячах примірників даром! З огляду на те, що нема часу на аквізицію оголошень, бо журнал вийде вже 25-го вересня з друку, проситься надсилати тексти оголошень безпосередно Адміністрації одноднівки, В-ву „Русалка", Львів вул. Куркова 10 і то найдалі до 21. вересня ц. р. включно. — *Комітет „Сільсько-хліборобської вистави в Стриї.* 542 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

XXIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ філії тов. „Просвіта в Новому Санчи відбудуться дня 2. жовтня 1927 в годині 5. пополудни в комнатах філії при вул. св. Кунегунди ч. 8 зі слід. порядком дня: 1) Відкриття Загальних зборів, 2) відчитання протоколу з последних загальних зборів, 3) звіт секретаря з діяльности уступаючого виділу, 4) звіт бібліотекаря, 5) звіт скарбника, 6) внесок контрольної комісії, 7) вибір нового виділу, 8) вибір контрольної комісії, 9) вибір відпоручників на Загальні збори матерного тов. у Львові, 10) внески і запити. На случай недостачі комплету, відбудуться Загальні збори о годину пізніше з тим самим порядком дня і при кождій кількости присутніх членів. — ВИДІЛ. 543 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.